

Ellenségkategóriák az online térben

Szabó Palócz Orsolya – SZTE ÁJTK Politológiai Tanszék

A hírszerzési aspektusokon túlmenően a titkosszolgálatokkal kapcsolatos vizsgálódások jelentékeny részét képezik a mindenkori hatalmi vezetés által meghatározott ellenséges tényezőknek minősített kategóriák széles skálájának feltérképezése, leírása, illetve tudományos igényű megértése is. Mindezeknek a feltárása a társadalomtudománynak, azon belül is a politikatudománynak egy kifejezetten interdiszciplináris területe, tekintettel arra, hogy a témakör joggal tart számot – többek között – a politikai kommunikáció, a politikai antropológia, a politikai pszichológia, vagy akár a tartalom-, illetve diskurzuselemzés érdeklődésére.

Az ellenséges kategóriák észlelése, az ellenségképek meghatározása, illetve a lejáratás, a hiteltelenítés, vagy a befeketítés eszközeinek vele szemben történő alkalmazása, esetleg a „belső ellenség” beazonosítása, és az általa megtestesített veszélyek elhárítása mind részét képezik annak a széles eszköztárnak, amelyet elemzésünk középpontjába állíthatunk a téma vizsgálatakor.

Előadásomban mindezek tükrében az ellenségkonstruálás folyamatát, a „rendszer ellenségeinek” meghatározását, illetve beazonosítását a politikai kommunikáció színtereinek klasszikus platformjai helyett egy speciális szegmensben, a digitális nyilvánosság közegében vizsgálom, kitérve arra, miként befolyásolják a digitális tér (azon belül is elsősorban a közösségi média) törvényszerűségei tágabb értelemben a politikusok kommunikációját, szűkebb értelemben az ellenségképző politikai narratívák működési mechanizmusait. Vizsgálat tárgyát képezi továbbá, hogy miként igazodnak ezek a jelenségek a digitális nyilvánosság platformjainak „szabályaihoz”, illetve, hogy miként használja ki a rendszer a digitális nyilvánosság adta lehetőségeket.